Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

U 73/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevista ehdotuksista

Kuluttajaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua otsikossa mainitusta asiasta. Suurimmalla osalla U-kirjeen käsittelemistä asioista ei ole suoraa vaikutusta kuluttajiin ja Kuluttajaliitto lausuukin vain niistä asioista, joilla on merkitystä kuluttajien kannalta.

Viinien pakkausmerkinnät

Nykyisin yhä useampi noudattaa erityisruokavaliota. Sekä terapeuttisten (allergia, laktoosi-intoleranssi, diabetes tai keliakia) että elämäntapaan liittyvien ruokavalioiden noudattaminen on lisääntynyt. Vaikka yleisesti allergioita ja intoleransseja aiheuttavat aineet on jo nyt ilmoitettava, myös lisäaineet voivat aiheuttaa yliherkkyysreaktion. Nykyisessä tilanteessa kuluttaja ei voi olla varma, sisältääkö juoma joitakin tuntemattomampia allergeeneja tai omaan ruokavalioon sopimattomia ainesosia.

Kuluttajalla on oikeus tietää, mitä hänen ostamansa elintarvikkeet, juomat ja muut tuotteet sisältävät. Alkoholijuomien kohdalla tämä ei toteudu, koska tiedot niin valmistusaineista kuin energiasisällöistä puuttuvat suuresta osasta pakkauksia.

Pakkausmerkintöjen tulee antaa mahdollisimman täydellinen tuoteinformaatio, jotta kuluttaja voi tehdä tietoon perustuvia ostopäätöksiä. Tuotetieto auttaa päätöksenteossa muun muassa silloin, kun pakkausmerkinnöistä etsitään tietoa omaan ruokavalioon sopivista tuotteista, halutaan välttää turhaa energiasaantia, tukea painonhallintaa tai valinnan perusteena on esimerkiksi eettisiä arvoja.

Kuluttajaliitto yhtyy Suomen kantaan siltä osin, että ravintoarvomerkinnöistä ja ainesosaluettelosta tulisi säätää ensisijaisesti elintarviketietoasetuksen pohjalta. Kuluttajaliitto katsoo kuitenkin, että viinien etiketeissä ja pakkauksissa pitää olla kaikki samanlaiset tuotetiedot kuin muissakin elintarvikkeissa. Merkintöjen pitää olla nimenomaisesti etiketeissä ja pakkauksissa – pelkästään sähköisesti saatavana olevat tiedot eivät riitä. Kaikilla kuluttajilla ei ole mahdollisuutta sähköisten tietojen katseluun ja lisäksi sähköisessä muodossa olevan tiedon hakeminen on nykytekniikalla vaikeampaa kuin pakkauksessa tai etiketissä olevan tiedon lukeminen.

Ei-lihatuotteiden nimeäminen

U-kirjeen mukaan europarlamentin AGRI-valiokunta on mietinnössään ehdottanut, että jatkossa sanoja ”pihvi”, ”makkara”, ”leike”, ”hampurilainen” ja ”burgeri” saisi käyttää vain tuotteista, joissa on lihaa. Kuluttajaliitto pitää sinänsä tärkeänä sitä, että kuluttajia suojellaan harhaanjohtavilta tuotenimiltä. Kuluttajaliitto katsoo kuitenkin, että tässä tapauksessa ehdotus menee liian pitkälle. Kuluttajien kannalta on riittävää, että edellä mainittuja sanoja tarkennetaan määritteellä, joka kertoo, että kyseinen tuote on valmistettu muusta kuin lihasta, esimerkiksi kasvispihvi, vegaaninen leike tai soijanakki. AGRI-valiokunnan mainitsemien sanat antavat kuluttajille tietoa siitä, mihin tuotteita on tarkoitus käyttää ja helpottaa siten lihatuotteita korvaavia tuotteita etsivien kuluttajien valintaa.

Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry

Juha Beurling-Pomoell
pääsihteeri

Timo Niemi
lakimies